

УДК 373.31:37.091.2

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.312177>

Галина Білавич, доктор педагогічних наук,
професор кафедри початкової освіти
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Світлана Вербещук, кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри початкової освіти
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Уляна Борис, кандидат педагогічних наук, викладач
Коломийського педагогічного фахового коледжу
Івано-Франківської обласної ради

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАУРОЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ

Стаття присвячена проблемі організації позаурочного освітнього середовища в Республіці Польщі. Проаналізовано нормативну базу, яка регламентує створення форм позаурочної та позашкільної навчально-виховної діяльності. Ключовим нормативно-правовим документом, що регулює діяльність початкової освіти загалом та позаурочної і позашкільної освіти зокрема, є Закон "Про освіту". Розглянуто зміст, форми, педагогічні умови створення позаурочного навчально-виховного середовища для здобувачів початкової освіти. Виокремлено проблеми в організації так званих загальних кімнат ("світлиця", "денна кімната / зала") як невід'ємного складника освітнього процесу школи.

Ключові слова: група подовженого дня; позаурочна діяльність учнів; Республіка Польща; початкова школа; освітня та виховна діяльність; "світлиця"; загальна кімната.

Лит. 15.

Halyna Bilavych, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor of the
Primary Education Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
Svitlana Verbeshchuk, Ph.D. (Pedagogy), Lecturer of the
Primary Education Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
Uliana Borys, Ph.D. (Pedagogy), Lecturer,
Kolomyia Pedagogical Professional College of the
Ivano-Frankivsk Region

ORGANIZATION OF AN EXTRA-CURRICULAR EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN A PRIMARY SCHOOL OF THE REPUBLIC OF POLAND

The article is devoted to the problem of organizing an extracurricular educational environment in the Republic of Poland. The regulatory framework that regulates the creation of forms of extracurricular activities has been analyzed. The Law "On Education" is the key legal document that regulates the activity of primary education in general and extracurricular and after-school education in particular. The content, forms, and pedagogical conditions of creating an extracurricular educational environment for students of primary education are considered. Problems in the organization of the so-called common rooms ("light room", "day room/hall") as an integral component of the educational process of the school are singled out.

The main purpose of the school common room is to provide organized educational assistance to children, help them study, create conditions for recreation, and develop interests and talents. The tasks of teachers working in the common room include a number of others: involving children in the game in accordance with the principles of joint cooperation in a team; creating conditions for the formation of behavior that promotes health and safety; popularization of active forms of spending free time; development of aesthetic feelings; understanding the need for a careful attitude to the natural environment, its preservation; development of creative activity and imagination through various forms of artistic activity; formation of patriotic feelings; organization of events aimed at developing the children's interests and talents, as well as events uniting the children's team; organization of assistance in education, creation of conditions for independent studies, involvement in independent mental work; development of media education; formation of a sense of responsibility for other people's and own property; fostering a sense of care for the younger and weaker and respect for the elderly and people with special needs; development of independence and self-government, as well as social activity; formation of household culture skills; interaction with parents and teachers.

Keywords: extended day group; extracurricular activities of students; Republic of Poland; elementary school; upbringing and educational activities; "chamber"; living room.

Постановка проблеми. Сьогодні особливого значення набуває проблема організації позаурочної діяльності школярів. В Україні цей процес (організація груп подовженого дня (ГПД)) регламентує документ “Порядок створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти” (2018) [2]. За умов воєнного часу зростає популярність і затребуваність ГПД як форми організації навчально-виховної роботи зі здобувачами освіти після завершенні ними навчальних занять. З огляду на це на часі аналіз найкращого світового досвіду в цій сфері освітньої діяльності задля творчого використання його за умов розвитку української школи.

Організація позаурочної діяльності молодших школярів забезпечує успішні умови для розв’язання однієї із ключових проблем загальної освіти – розвитку всебічної обдарованої особистості, уможлиблює здійснити індивідуальний підхід до здобувача початкової освіти, ураховувати його природні здібності, інтереси під час опанування шкільної програми тощо, а для батьків, які працюють, відкриває можливості забезпечити опіку над дітьми, узгодити інтереси сім’ї та праці. Важливо зазначити, що з налагодженням успішного процесу позаурочного навчання та розвитку школярів Україна наближається до міжнародних, зокрема і європейських, стандартів сприяння шкільній освіті дітей та юнацтва.

Аналіз досліджень і публікацій. Українські науковці (С. Барішполь, І. Большакова, Т. Герлянд, М. Голубенко, Т. Гуцалюк, В. Дубровський, Н. Єнько, А. Єфімов, Н. Жиганюк, Н. Забашта, О. Кизим, Л. Кондрашова, З. Морозова, Л. Москаленко, О. Портнова та ін.) досліджують різні аспекти проблеми організації освітньої діяльності школярів у позаурочний час. Зокрема, загальні питання організації роботи ГПД вивчали М. Голубенко, О. Кизим, В. Дубровський, З. Морозова та ін., сутність, зміст, форми виховної роботи в ГПД аналізували Т. Герлянд, Н. Забашта, О. Співак та ін., однак досвід організації позаурочної діяльності школярів у світовій педагогічній науці глибоко не досліджено, є лише невелика кількість публікацій, присвячених цій проблемі [1].

Мега статті – проаналізувати організацію позаурочного освітнього процесу в початкових школах Республіки Польщі.

Виклад основного матеріалу. У контексті євроінтеграційного курсу вітчизняної освіти на увагу заслуговує досвід організації навчально-виховного процесу в державах закордоння, де успішно розвивається система позаурочної освітньої діяльності. Щоб виокремити найкращі педагогічні напрацювання, якими можна скористатися за умов розвитку початкової освіти в Україні, стисло

проаналізуємо окремі здобутки досвіду Республіки Польщі (РП) щодо організації позаурочної роботи зі школярами 1–6-х класів.

Для такого віку дітей у початкових школах улаштовують “світлицю” (*światlica*) (цим терміном найчастіше послуговуються в повсякденній освітній практиці – Авт.), “денні кімнати /зали”, “загальні кімнати” (цей термін використано в нормативних документах – Авт.), а також цьому слугують шкільні дитячі садки (ШДС) – позашкільні заклади, які призначені не тільки для дітей, які відвідують дошкільця, а й молодших школярів, підлітків, що змушені залишатися в школі довше через працю батьків, організацію проїзду до школи тощо.

Варто наголосити, що ключовим нормативно-правовим документом, що регулює діяльність початкової освіти загалом і позаурочної та позашкільної освіти зокрема, є Закон “Про освіту”. Інформація про організацію позаурочних занять внесено до Закону в чинній редакції, згідно зі ст. 1 п. 3 Закону від 24 квітня 2014 р. “Про внесення змін до Закону “Про систему освіти” [15].

Відповідно до ст. 67 розділу 1 пункту 3 Закону “Про освіту” (далі – Закон), державна школа в РП для виконання своїх статутних завдань повинна надавати учням можливість користування загальною кімнатою. Обов’язком школи (стаття 67(3) Закону) є забезпечення позакласних заходів для учнів, які залишаються в школі довше у зв’язку із: 1) робочим часом батьків – за бажанням батьків; 2) організацією транспорту до школи або інших обставин, що вимагають забезпечення догляду в школі. У ст. 67 розділ 4 Закону з-поміж іншого передбачено, що гурткові заняття у початкових класах за керівництва одного вчителя можуть відвідувати не більше 25 учнів [15].

Аналіз чинного Закону дає підстави зробити висновок, що загальна кімната в початкових школах РП забезпечує позаурочну роботу, яка враховує освітні й розвивальні потреби учнів, а також їхні психофізичні можливості, зокрема діяльність, що розвиває інтереси здобувачів освіти, діяльність, що забезпечує правильний фізичний розвиток і виконання домашніх завдань тощо. Загалом для виконання своїх статутних завдань загальноосвітня школа в РП повинна забезпечити дітям та юнацтву можливість користуватися: 1) навчальними кабінетами з необхідним обладнанням; 2) бібліотекою; 3) загальною кімнатою; 4) кабінетом профілактики та долікарської допомоги; 5) комплексом спортивно-оздоровчих споруд; 6) адміністративно-господарськими приміщеннями [14; 15].

Статут школи регламентує організацію і діяльність загальної кімнати, де відбувається позаурочний процес освітньої діяльності школярів. Зміст, форми організації занять у навчальних групах, як і докладних правил організації та діяльності загаль-

ної кімнати, Законом “Про освіту”, іншими нормативними актами не встановлено. Документом, який може проєктувати план роботи загальної кімнати, є план роботи школи.

Відповідно до ст. 41 розділу 1 пункту 1 Закону, до повноважень педагогічної ради належить затвердження планів роботи школи. Інформація про діяльність загальної кімнати може бути включена до відомостей про діяльність школи (частина сьома статті 40 Закону, згідно з якою директор школи не рідше двох разів на навчальний рік представляє на педагогічній раді загальні висновки за результатами її діяльності) [15].

До 4 червня 2014 р. у в положеннях Закону “Про освіту” було зазначено, що державна початкова школа повинна надавати учням можливість користуватися загальною кімнатою. Ця нечітка норма стала предметом судових рішень про те, що школа зобов’язана зараховувати учнів до “світлиці”. 2014 р. зміни до Закону про освіту (зокрема, доповнивши статті 67 частинами 3–5) зобов’язали школи приймати всіх охочих учнів до гуртків, які організовували в процесі післяурочної діяльності. Задля підвищення якості освітнього (навчального і виховного) процесу, поліпшення педагогічного догляду за школярами в загальній кімнаті було введено вимогу про те, що під час занять під наглядом одного вчителя повинно перебувати не більше 25 учнів, а також зазначено про обов’язковість урахування під час планування занять у загальній кімнаті, окрім іншого, освітніх та розвивальних потреб учнів, надання їм можливості виконувати домашні завдання. В обрентуванні проєкту змін до Закону наголошено на важливості обов’язку належного забезпечення громадського догляду, збільшення доступності та поліпшення якості надання освітніх послуг у дитячих садках і школах. Ця потреба впливає із Довгострокової національної стратегії розвитку як одна з умов, необхідних для поліпшення якості життя поляків [3]. Отже, це положення підкреслює не тільки важливість ефективного використання часу учнів у школі до чи після уроків, а й актуалізує увагу держави до організації позаурочної освітньої діяльності школярів.

Зміст, форми, педагогічні умови проведення занять у загальних кімнатах були предметом дослідження освітнього уряду, шкільних інспекторів [4; 9; 10; 11; 12], науковців [5; 6; 13], учительських профспілок та темою багатьох статей у пресі, інтернеті [8; 9], аналіз яких дає підстави виокремити такі типові проблеми організації позаурочної освітньої діяльності в окремих початкових школах: відсутність відповідної змістовної та цікавої діяльності для учнів у кімнатах загального користування; присутність у навчальній групі понад 25 учнів; незадовільний рівень догляду за дітьми; непристосування шкільних приміщень до кількості

учнів; “... (на жаль) часто загальна кімната є не стільки місцем догляду та виховання, скільки місцем зберігання дітей”; неврахування природних нахилів, інтересів учнів у гуртковій роботі та ін. [3].

Ці проблеми увиразнюють і статистичні матеріали. Так, наприклад, станом на 30 вересня 2016 р. у РП працювало понад 11000 державних початкових шкіл, де навчалося приблизно 2170000 учнів [6]. За даними Міністерства народної освіти, гуртки позашкільля (загальні кімнати) працювали в 6914 школах (що становило 84,9 % шкіл), де було організовано 32001 навчальних груп [7]. Загальними кімнатами користувалися переважно учні 1–3-х класів (75,5 % від загальної кількості школярів) [4].

Питання базової навчальної програми щодо функціонування шкільних гуртків включено до двох пунктів додатку № 2 до розпорядження Міністра національної освіти від 30 травня 2014 р. про внесення змін до положення про базову навчальну програму дошкільної освіти. і загальноосвітніх в окремих типах шкіл [4], зокрема, з-поміж іншого, зазначалося: “У I–III класах початкової школи домашні завдання повинні бути адаптовані до можливостей учня, а вчитель повинен стежити за часом, який учень приділяє їх виконанню. Школа має забезпечити учням, які займаються гуртковими заняттями, умови та можливість виконувати домашні завдання”; “Рекомендується, щоб для дітей також організовували позакласні форми вивчення сучасної іноземної мови, наприклад, заняття в шкільному клубі, читацькі зустрічі в бібліотеці, перегляд фільмів у загальній кімнаті школи”; та ін. [4]. Ці ж положення містяться в Додатку № 2 до розпорядження Міністра освіти України від 17 червня 2016 р. про внесення змін до Положення про базовий навчальний план дошкільної та загальноосвітньої підготовки окремих типів навчальних закладів (чинний з 1 вересня 2016 р.) [4; 14].

Основна мета шкільної загальної кімнати – надання дітям організованої виховної допомоги та у навчанні, створення умов для відпочинку, розвитку інтересів і талантів. До завдань педагогів, які працюють у кімнаті загального користування, входить і низка інших: залучення дітей до гри відповідно до принципів спільної співпраці у команді; створення умов для формування поведінки, що сприяє здоров’ю та безпеці; популяризація активних форм проведення вільного часу; розвиток естетичних почуттів; розуміння необхідності дбайливого ставлення до природного середовища, його збереження; розвиток творчої активності та уяви через різні форми художньої діяльності; формування патріотичних почуттів; організація заходів, спрямованих на розвиток інтересів та талантів дітей, а також заходів, що об’єднують дитячий колектив; організація допомоги в навчанні, створення умов для самостійних занять, залучення до самостійної ро-

зумової роботи; розвиток медіаосвіти; формування почуття відповідальності за чуже та своє майно; виховання почуття турботи про молодших і слабших та поваги до літніх та людей з особливими потребами; розвиток самостійності та самоврядування, а також суспільної активності; формування навичок культури побуту; взаємодія з батьками і вчителями.

Висновки. Отже, організаційною формою позаурочної навчально-виховної діяльності в початковій школі РП є так звана загальна кімната (“світлиця”, “денна кімната / зала”), що є невід’ємним складником освітнього процесу школи. Ця форма позаурочної освітньої діяльності реалізує цілі та завдання школи, приділяючи особливу увагу змісту і навчально-виховним заходам, які прописують у плані роботи та в освітній програмі школи. Основним завданням загальної кімнати є забезпечення дітей відповідно до потреб та можливостей організованим педагогічним доглядом, опікою, позашкільним вихованням, що спрямоване на розвиток їхніх інтересів, талантів, навичок, комунікацію в групі однолітків тощо. Завдання, які реалізуються, співвідносяться з програмою робочого дня, розробленою на основі концепції роботи школи та відповідно до щоденного розпорядку дня школи. Роботу в “світлицях” налагоджують учителі-вихователі. Діяльність загальної кімнати контролює очільник школи. Опікується нею спеціально призначений завідувач загальної кімнати.

Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз змісту та форм організації позаурочної та позашкільної навчально-виховної роботи в РП.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білавич Г., Дідух І. Пасайлюк Г. Організація позаурочного освітньо-виховного процесу крізь призму світового досвіду. *Нова педагогічна думка* : науково-методичний журнал. 2022. № 3 (111). С. 3–8.
2. Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2018 № 677. (2018). URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 10.06.2022).
3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. URL: https://kigeit.org.pl/FTP/PRCIP/Literatura/002_Strategia_DSRK_PL2030_RM.pdf
4. Funkcjonowanie świetlic szkolnych. URL: https://www.nik.gov.pl/kontrolne/wyniki-kontroli-nik/pobierz,lsz-p_16_092_201611070635501478500550-01,typ,kk.pdf
5. Ostrach Zb. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu Świetlica szkolna jako miejsce pracy opiekuńczo-wychowawczej i dydaktycznej w percepcji uczniów szkoły podstawowej. URL: <https://bibliotekanauki.pl/articles/11542921.pdf>
6. Pilich M. Ustawa o systemie oświaty. Komentarz. LEX, 2015. Wydanie VI. URL: <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publikacje/komentarze/ustawa-o-systemie-oswiaty-komentarz-wyd-vi-587225086>

7. Raport na temat świetlic szkolnych. Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ “Solidarność” Regionu Gdańskiego. Stan na 12.05.2015 r. URL: <https://www.portalsamorzadowy.pl/pliki-download>

8. Sikorska-Bednarczyk K. Prawne uwarunkowania funkcjonowania świetlic szkolnych. Świetlica szkolna – miejsce opieki i wychowania czy przechowalnia dzieci. Gdańsk, 2015. URL: <https://kartanauczycielablog.pl/swietlica-miejsce-opieki-czy-przechowania-dzieci/>

9. Świetlica miejscem wszechstronnego rozwoju ucznia. URL: <https://www.glospedagogiczny.pl/artukul/swietlica-miejscem-wszechstronnego-rozwoju-ucznia>

10. Świetlica – Projekty edukacyjne i innowacje 2020/2021. URL: <https://sp225.edupage.org>

11. Świetlica szkolna – Godziny pracy świetlicy. URL: <https://sp107.edupage.org/a/swietlica-szkolna?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ3JnN1YnBhZ2U9MA%3D%3D>

12. Świetlica szkolna – Formy pracy w świetlicy szkolnej. URL: <https://sp107.edupage.org/a/swietlica-szkolna?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ3JnN1YnBhZ2U9MA%3D%3D>

13. Świetlica – szkolną przestrzenią czasu wolnego. Funkcjonowanie świetlic szkolnych poradnik dla gmin i dyrektorów szkół / Andrzej Pery, Danuta Kmita. Warszawa, 2014. 66 s. URL: http://www.bc.ore.edu.pl/Content/673/Swietlica_szkolna+przestrzenia+czasu+wolnego.pdf

14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59). URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000059/T/D20170059L.pdf>

15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz.U. poz. 642), wygasła z końcem dnia 31.08.2016 r. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140000642/T/D20140642L.pdf>

REFERENCES

1. Bilavich, H., Didukh, I. & Pasayliuk, H. (2022). Orhanizatsiia pozaurchnoho osvitno-vykhovnoho protsesu krizy pryzmu svitovoho dosvidu [The organization of the extracurricular educational process through the prism of world experience]. *New pedagogical thought: a scientific and methodical journal*. No. 3 (111), pp. 3–8. [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Poriadku stvorennia hrup podovzhenoho dnia u derzhavnykh i komunalnykh zakladakh zahalnoi serednoi osvity [Order of the Ministry of Education and Culture “On approval of the Procedure for the creation of extended day groups in state and communal institutions of general secondary education”]: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 24.06.2018 № 677. (2018). Available at: <https://mon.gov.ua> (Accessed 10 June 2022). [in Ukrainian].
3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 [Long-term National Development Strategy – Poland 2030]. Available at: https://kigeit.org.pl/FTP/PRCIP/Literatura/002_Strategia_DSRK_PL2030_RM.pdf [in Polish].
4. Funkcjonowanie świetlic szkolnych Functioning of school clubs. Available at: https://www.nik.gov.pl/kontrolne/wyniki-kontroli-nik/pobierz,lsz-p_16_092_201611070635501478500550-01,typ,kk.pdf [in Polish].
5. Ostrach, Zb. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu Świetlica szkolna jako miejsce pracy opiekuńczo-wychowawczej i dydaktycznej w percepcji uczniów szkoły podstawowej [State Higher Vocational School in Nowy Sącz School club as a place of care, education and teaching work in the perception of primary school students].

Available at: <https://bibliotekanauki.pl/articles/11542921.pdf> [in Polish].

6. Pilich, M. (2015). Ustawa o systemie oświaty. Komentarz". LEX, 2015. Wydanie VI. [Act on the education system. Commentary". LEX, 2015. 6th Edition]. Available at: <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publikacje/komentarze/ustawa-o-systemie-oswiaty-komentarz-wyd-vi-587225086> [in Polish].

7. Raport na temat świetlic szkolnych. Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" Regionu Gdańskiego. Stan na 12.05.2015 r. [Report on school club rooms. Education and Upbringing Section of NSZZ "Solidarność" Gdańsk Region. Status as of 12.05.2015]. Available at: <https://www.portal.samorzadowy.pl/pliku-download> [in Polish].

8. Sikorska-Bednarczyk, K. (2015). Prawne uwarunkowania funkcjonowania świetlic szkolnych. Świetlica szkolna – miejsce opieki i wychowania czy przechowalnia dzieci [Legal conditions for the functioning of school club rooms. School club room – a place of care and upbringing or a storage facility for children. Gdańsk, 2015]. Available at: <https://kartanau czycielablog.pl/swietlica-miejsce-opieki-czy-przechowania-dzieci/> [in Polish].

9. Świetlica miejscem wszechstronnego rozwoju ucznia [Daycare as a place for comprehensive development of the student]. Available at: <https://www.glospedagogiczny.pl/artykul/swietlica-miejscem-wszechstronnego-rozwoju-ucznia> [in Polish].

10. Świetlica – Projekty edukacyjne i innowacje 2020/2021 [Daycare – Educational projects and innovations 2020/2021]. Available at: <https://sp225.edupage.org> [in Polish].

11. Świetlica szkolna – Godziny pracy świetlicy [School daycare – Daycare hours]. Available at: <https://sp107.edupage.org/a/swietlica-szkolna?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ3JnN1YnBhZ2U9MA%3D%3D> [in Polish].

12. Świetlica szkolna – Formy pracy w świetlicy szkolnej [School daycare – Forms of work in the school daycare]. Available at: [szkolna?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ3JnN1YnBhZ2U9MA%3D%3D](https://sp107.edupage.org/a/swietlica-szkolna?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQ3JnN1YnBhZ2U9MA%3D%3D) [in Polish].

13. Świetlica – szkolną przestrzenią czasu wolnego. Funkcjonowanie świetlic szkolnych poradnik dla gmin i dyrektorów szkół [Community centre – school free time space. The functioning of community centres – a guide for communes and school principals] / Andrzej Pery, Danuta Kmita. Warszawa, 2014. 66 p. Available at: http://www.bc.ore.edu.pl/Content/673/Swietlica_szkolna+miejsca+czasu+wolnego.pdf [in Polish].

14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) [Act of 14 December 2016 – Education Law (Journal of Laws of 2017, item 59)]. Available at: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000059/T/D20170059L.pdf> [in Polish].

15. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz.U. poz. 642), wygasła z końcem dnia 31.08.2016 r. [Act of 24 April 2014 amending the Act on the Education System (Journal of Laws item 642), expired at the end of 31 August 2016]. Available at: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140000642/T/D20140642L.pdf> [in Polish].

Стаття надійшла до редакції 29.07.2024

УДК 378.091.33-028.22

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.312392>

Валентина Титаренко, доктор педагогічних наук, професор
кафедри теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто науково-освітній аспект виставкової діяльності та її вплив на формування культурної і професійної компетенції студентів. Аналізуючи теоретичні підходи та методології, використані в освітніх закладах для інтеграції виставкових заходів у навчальний процес, робота висвітлює, як виставки можуть слугувати засобом активізації креативності, критичного мислення й естетичного розвитку особистості. Окрім того, у статті критично оцінено поточний стан виставкової діяльності у закладах вищої освіти та визначено її роль у професійному формуванні майбутніх фахівців.

Стаття також звертає увагу на важливість інтердисциплінарного підходу в організації виставкових заходів, що інтегрують мистецтво, науку, технології та інші сфери знань, сприяючи всебічному розвитку студентів. Обговорюються і потенційні виклики, які можуть виникнути під час реалізації таких проєктів, включаючи логістичні проблеми та потребу у висококваліфікованих ресурсах для відповідної підтримки виставкової діяльності. Наголошується на значенні емпіричних досліджень для оцінки довгострокового впливу виставкової діяльності на професійний розвиток учасників. Такий підхід дає змогу формулювати рекомендації для вдосконалення освітніх практик і створення більш ефективних виставкових заходів, що відповідають потребам сучасного освітнього процесу. Завершенням статті є апеляція до використання цифрових технологій, спрямованих на розширення доступу і взаємодії з виставковим матеріалом, що може значно підвищити едукативний потенціал виставкових заходів.

Ключові слова: виставкова діяльність; освітній процес; професійна підготовка; методичні підходи; інтердисциплінарність.

Лит. 8.